

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1467

Vragen van het lid **Gesthuizen** (SP) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het terugsturen van kinderen naar Afghanistan* (ingezonden 23 februari 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 22 maart 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1421.

Vraag 1

Hoeveel mensen worden jaarlijks teruggestuurd in het kader van de Joint Way Forward overeenkomst? Hoeveel hiervan zijn kinderen? Hoeveel hiervan zijn alleenstaande kinderen?

Antwoord 1

De Joint Way Forward bevat geen afspraken over aantallen terugkeerders. Het document bevat operationele afspraken over het verloop van het terugkeerproces.

Vraag 2

Welk belang heeft de staat erbij dat Afgaanse kinderen terug naar Afghanistan worden gestuurd waar zij het risico lopen slachtoffer van kinderrechtschendingen te worden? Wanneer is het belang van het kind wel groter dan het belang van de staat?

Antwoord 2

De Nederlandse asielpcedure, die voldoet aan de vereisten van het EU-recht en de verplichtingen van het Vluchtelingenverdrag en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, biedt bescherming tegen vervolging of dreigende onmenselijke behandeling. Wie bescherming nodig heeft, krijgt deze bescherming. Dat is het uitgangspunt van het asielrecht. Als na een zorgvuldige procedure en toetsing door de rechter een asielaanvraag wordt afgewezen dient de vreemdeling Nederland te verlaten. De Nederlandse overheid neemt zijn verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de rechten van kinderen in vreemdelingrechtelijke procedures en bij de uitvoering van het terugkeerbeleid.

In de beslissing op een asielaanvraag krijgt dit vorm door niet alleen voor ouders, maar ook ten aanzien van kinderen te toetsen of er bij terugkeer vervolging of onmenselijke behandeling dreigt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij vrees voor genitale verminking/besnijdenis. Het realiseren van een

zichtbaar effectief terugkeerbeleid voor vreemdelingen die niet in Europa mogen blijven, draagt bij aan het tegengaan van illegale migratie en mensensmokkel. Omgekeerd werkt het ontbreken van een effectief terugkeerbeleid illegale inreis in de hand. Daarnaast is een effectief terugkeerbeleid een belangrijke voorwaarde voor het vinden van draagvlak voor het Nederlands asielbeleid.

Vraag 3

Op welke manier doet het opvangen van Afghaanse kinderen afbreuk aan het maatschappelijk draagvlak voor het vreemdelingenbeleid? Waarom kiest u er niet voor dit maatschappelijk draagvlak op andere manieren, dan de kinderen terug te sturen, te vergroten?

Antwoord 3

Zie ook het antwoord op vraag 2. Het opvangen van Afghaanse kinderen doet geen afbreuk aan maatschappelijk draagvlak, maar het niet realiseren van een zichtbaar effectief terugkeerbeleid wel.

Vraag 4

Waarom is het delen van de ernstige zorg over de schendingen van kinderrechten in Afghanistan niet voldoende om kinderen niet terug naar Afghanistan te sturen? Welke omstandigheden zouden u er wel toe bewegen niet langer kinderen terug naar Afghanistan te sturen?

Antwoord 4

Het is bekend dat de veiligheidssituatie in delen van Afghanistan zorgbaart. Dit rechtvaardigt echter niet de conclusie dat geen enkele vreemdeling afkomstig uit Afghanistan zou kunnen terugkeren. Wie bescherming nodig heeft, krijgt deze bescherming. Als echter na een zorgvuldige procedure en toetsing door de rechter een asielaanvraag wordt afgewezen dient de vreemdeling Nederland te verlaten.

Vraag 5

Hoe is het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, de zorgen over kinderrechtschendingen en het terugsturen van kinderen naar Afghanistan volgens u verenigbaar?

Antwoord 5

De Nederlandse asielprocedure, die voldoet aan de vereisten van het EU-recht en de verplichtingen van het Vluchtelingenverdrag en het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, biedt bescherming tegen vervolging of dreigende onmenselijke behandeling. Wie bescherming nodig heeft, krijgt deze bescherming. Dat is het uitgangspunt van het asielrecht en dit botst niet met het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Vraag 6

Welke belangen van Afghaanse kinderen worden gediend door hen terug te sturen naar Afghanistan? Kunt u hierbij ook specifiek ingaan op het belang van alleenreizende minderjarigen?

Antwoord 6

Als na een zorgvuldige procedure en toetsing door de rechter een asielaanvraag wordt afgewezen dient de vreemdeling Nederland te verlaten. Het realiseren van een zichtbaar effectief terugkeerbeleid voor vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven draagt bij aan het tegengaan van onnodig illegale migratie en smokkel, hetgeen naar het oordeel van het kabinet in het belang van kinderen is.

Vraag 7

Wat verstaat u onder adequate opvang in Afghanistan?

Antwoord 7

Bij het zoeken naar adequate opvang zal er primair naar worden gestreefd om de minderjarige met de ouder(s) of andere familieleden te herenigen. Opvang bij ouders is in beginsel aan te merken als adequaat. Ook kan het zijn dat uit feiten en omstandigheden naar voren komt dat een ander familielid (of

een meerderjarige, niet zijnde een familielid) adequate opvang kan bieden. Dit is maatwerk en wordt per casus onderzocht.

Onder adequate opvang in het land van herkomst wordt voorts iedere opvang (ongeacht de vorm) verstaan waarvan de omstandigheden vergelijkbaar zijn met de omstandigheden waaronder opvang wordt geboden aan leeftijdsgenoten die zich in een gelijkwaardige positie als de terugkerende amv bevinden. Daarbij is een voorwaarde dat de opvangvoorziening de minderjarige in ieder geval naar lokale maatstaven het volgende biedt:

- onderdak tot de minderjarige de leeftijd van 18 jaar zal bereiken, tenzij de opvang dient tot het overbruggen van een beperkte periode, waarna de minderjarige door zijn eigen familie, of door anderen bij wie er sprake is van adequate opvang, kan worden opgevangen;
- beschikbaarheid van voedsel, kleding en hygiëne;
- toegang tot onderwijsvoorzieningen; en
- aanwezigheid van medische verzorging.

Vraag 8

Betekent het feit dat er op dit moment geen adequate opvang is in Afghanistan dat u geen kinderen terugstuurt?

Antwoord 8

Bij het zoeken naar adequate opvang wordt primair gestreefd om de minderjarige met de ouder(s) of andere familieleden te herenigen. Dit is maatwerk en wordt per casus onderzocht.

Vraag 9

Welke andere mogelijkheden van adequate opvang worden in Afghanistan gezocht indien hereniging met ouders of andere familieleden niet lukt?

Antwoord 9

Het kan zijn dat uit de feiten en omstandigheden van het geval naar voren komt dat een ander familielid (of een meerderjarige, niet zijnde een familielid) adequate opvang kan bieden. Zoals gezegd dit is maatwerk en wordt per casus onderzocht.

Vraag 10

Zijn er speciale regievoerders en tolken die getraind zijn in het voeren van terugkeergesprekken met Afghaanse kinderen? Zo ja, hoeveel en is dit toereikend? Zo nee, bent u bereid ervoor te zorgen dat zij er wel komen? Kunt u afzonderlijk ingaan op de situatie met betrekking tot tolken en de situatie met betrekking tot regievoerders?

Antwoord 10

De Dienst, Terugkeer en Vertrek (DT&V) heeft speciale regievoerders die de vertrekgesprekken voeren met amv's in het algemeen. Het aantal regievoerders is afgestemd op het aantal amv-zaken dat bij de DT&V in behandeling is. De DT&V zet voor de gesprekken met amv's tolken in die ook ingezet worden voor gesprekken met volwassen vreemdelingen. De tolk is onafhankelijk en zijn rol beperkt zich tot het vertalen van het gesprek. De insteek van het gesprek wordt bepaald door de regievoerder en de vertrekstrategie wordt vooraf besproken met de voogd. De Nidos voogd wordt voor een vertrekgesprek met een amv altijd uitgenodigd om aanwezig te zijn.

Vraag 11

Worden er maatregelen genomen teneinde te voorkomen dat alleenreizende Afghaanse minderjarigen slachtoffer worden van uitbuiting en misbruik in Europa? Zo ja, welke zijn dit specifiek en wat levert dit effectief op? Zo nee, bent u bereid hiertoe initiatief te nemen binnen Europa?

Antwoord 11

Zoals ook aangegeven in het antwoord¹ op de schriftelijke vragen van de leden Gesthuizen en Kooiman (SP) over alleenstaande minderjarige vreemdelingen die slachtoffer worden van mensenhandel en uitbuiting d.d. 23 januari

¹ Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1021.

2017 werken EU-lidstaten met elkaar samen om mensenhandel te voorkomen en bestrijden. Om signalen van mensenhandel bij de Europese buitengrenzen te herkennen, heeft Frontex bijvoorbeeld een handleiding ontwikkeld om grensbewakers daarin te trainen². Deze handleiding bevat ook advies over hoe grensbewakers met minderjarige slachtoffers moeten omgaan. De lidstaten werken ook operationeel samen om mensenhandel van minderjarigen op te sporen en te vervolgen. Zo is mensenhandel van minderjarigen één van de sub-projecten van EMPACT THB³, waar Nederland ook aan deelneemt. Binnen EMPACT wordt ook aandacht besteed aan mogelijke slachtoffers van mensenhandel binnen migratiestromen en de kwetsbare positie van migrantenkinderen voor uitbuiting. Er wordt ingezet op het uitwisselen van informatie en kennis en het initiëren van operationele acties en opsporingsonderzoeken. Daarnaast wordt in 2017 binnen EMPACT ook aandacht besteed aan opleidingen voor de opsporing om de uitbuiting van kinderen beter te kunnen onderkennen en multidisciplinair aan te kunnen pakken. Het Europees opleidingsagentschap voor opsporing (CEPOL) draagt daaraan bij. Verder hebben hulporganisaties bij de opvang van vluchtelingen altijd speciale aandacht voor de noden van alleenstaande minderjaren, vooral voor hun veiligheid.

Vraag 12

Bent u bereid ditmaal alle vragen apart en per punt te beantwoorden aangezien de antwoorden op vraag 1 t/m 6 in de eerdere beantwoording tekort schoot?⁴

Antwoord 12

Ja.

² Zie <http://frontex.europa.eu/feature-stories/combating-human-trafficking-at-the-border-training-for-eu-border-guards-rRzpfl>. De handleiding is ontwikkeld in samenwerking met lidstaten, CEPOL, Eurojust, UNHCR, Unicef, IOM en de OVSE.

³ EMPACT THB staat voor European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats – Trafficking in Human Beings (mensenhandel).

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1175